

תת"ע 1279/08/14 - מדינת ישראל נגד אילן יעקב לקפיש

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

תת"ע 1279-08-14 מדינת ישראל נ' לקפיש
בפני כב' השופט אהרן האוזרמן

בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד בן ארי
נגד
אילן יעקב לקפיש
ע"י ב"כ עוה"ד שמואל גייזלר

הכרעת דין

הנאשם זכאי מחמת הספק.

כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירה של נהיגה בשכרות, בניגוד לסעיפים 62(3), 64.ב.(א)(3) ובקשר עם סעיף 39(א), לפקודת התעבורה, ותקנה 169.א. לתקנות התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 25/07/14 סמוך לשעה 04:25 נצפה הנאשם על ידי השוטר מור סרויה (ע.ת. מס' 1) נוהג ברכב בשטח חניון ציבורי ברחוב ציקלג, סמוך לבית מס' 15. השוטר עיכב את הנאשם במקום, ערך לו בדיקת מאפיינים, והעביר אותו לבדיקה במכשיר "ינשוף" אשר בה נמצא בגופו של הנאשם אלכוהול בריכוז של 655 מיקרוגרם לליטר אויר נשוף, כמפורט בכתב האישום.

הנאשם כפר בעבירה המיוחסת לו על פי כתב האישום ולמעשה טען להגנתו מלכתחילה טענה אחת בלבד, והיא כי לא נהג ברכב. הנאשם מודה שהיה שיכור אותה עת, ומודה בכל עובדות כתב האישום לעניין השכרות כולל בבדיקת הינשוף ובתוצאה שהתקבלה בבדיקה. הנאשם כופר בנטען נגדו על ידי השוטר כי נתפס על ידו בכף שעה שהוא נוהג ברכב.

על פי גרסת הנאשם, כאשר השוטר ניגש אליו, ישב הנאשם ברכב כאשר מנוע הרכב כבוי, יחד עמו ברכב 2 בחורות אלמוניות אותן פגש זמן קצר קודם לכן במועדון סמוך, וכן אותה עת עמד מחוץ לרכב לצד דלת הנוסע בצמוד לדלת הקדמית ימנית, חברו מר בן סיניבר, שעמו בילה במועדון סמוך, עובר לאירוע.

מדובר למעשה בגרסה מול גרסה, שכן למאשימה על פי כתב האישום שהוגש, עד תביעה אחד בלבד, ומולו עומדת

הכחשתו הגורפת של הנאשם [הנתמכת בעד ההגנה מצדו].

במסגרת פרשת התביעה העיד השוטר ע.ת. 1 והוגשו המסמכים שערך, כמפורט בפרוטוקול. מסגרת פרשת ההגנה העיד הנאשם עצמו להגנתו והציג תרשים מפת הרחובות מ"גוגל" [נ/3] ותצלומים מהמקום [נ/4].

מטעם הנאשם העיד בנוסף, עד ההגנה בן סיניבר, חברו של הנאשם כאמור, שנכח באירוע ומחזק את גרסת הנאשם. העד העיד כי הנאשם לא נהג ברכב אלא ישב ברכב בשעה שהשוטר ניגש אליו מצדו השני של הרכב. לעניין חילופי הדברים בן השוטר לנאשם כמו גם לגבי המשך השתלשלות האירועים לאחר שהשוטר פנה לנאשם, אין בעדותו של העד כדי לסייע שכן לדבריו עזב את המקום מיד לאחר שהשוטר פנה לנאשם.

הנה כי כן, המאשימה מבקשת כי ארשיע את הנאשם בנטען כנגדו על בסיס עדות יחידה של עד התביעה השוטר.

ההגנה מיקדה כפירתה בכך שהתביעה לא הוכיחה לשיטתה, גם לאחר עדות השוטר בבימ"ש את היסוד העיקרי שעליה להוכיח מתוך עובדות כתב האישום, והוא הטענה כי הנאשם נהג ברכב, וכי נעצר על ידי השוטר לאחר שהשוטר הבחין ברכב נוסע ובנאשם נוהג בו.

לאחר ששמעתי את פרשת התביעה, במסגרתה העיד עד התביעה, ולאחר שמיעת פרשת ההגנה כאמור, לא אוכל לקבוע ברמה הנדרשת במשפט הפלילי כי הוכח בפני מעל לכל ספק סביר כי הנאשם אכן נהג ברכב, קודם שנעצר במקום על ידי השוטר.

ב-"נסיבות המקרה" כפי שרשם השוטר בכתב ידו בגב ההזמנה לדין שמסר לנאשם (כתב האישום) [ת/1], נרשם התיאור הבא:

"הנ"ל נעצר לבדיקה שגרתית על ידי ברח' ציקלג 15 בת"א. ביקשתי ר.נ. וכאשר הגיש לי הנ"ל את הר.נ. הרחתי ריח חזק של אלכוהול מפיו, בקשתי ממנו לצאת מהרכב אותו ראיתי נוהג ובדקתי אותו במכשיר הנשיפון וזה נתן ערך- נכשל. לאחר מכן הכנסתי אותו לניידת ולקחתי אותו לרחוב הרכבת 18 שם נמצא מכשיר הינשוף כאשר ברכב נהגה המתנדבת שירי..."

פרט למילים: **"אותו ראיתי נוהג"** לא מפרט השוטר כלל בשום מקום, את מסלול נסיעת הרכב, היכן היה הרכב ובאיזה מרחק מהרכב היה השוטר כשהאחרון הבחין ברכב, מאיזה כיוון הגיע ולאיזה כיוון נסע הרכב, מה היה מרחק הנסיעה, והיכן נעצר הרכב על ידי השוטר.

זאת ועוד, השוטר אינו מצוין מה הייתה הסיבה שעצר את הרכב, האם היה דבר מה בנהיגה שעור את חשדו, במיוחד מאחר ועצירת הרכב לא הייתה על פי דברי השוטר עצמו בביהמ"ש במסגרת של מחסום "פתע" שהוצב על ידי המשטרה. השוטר גם לא רשם בשום מקום כנדרש בדוחות מסוג זה, כי הקפיד לשמור על קשר עין עם רכב הנאשם עד לעצירתו.

בנוסף, בחקירה נגדית של עד התביעה בבית המשפט הוברר כי יחד עם השוטר נכחה במקום שוטרת מתנדבת נוספת, ששמה הפרטי (שירי) נרשם בדו"ח כאמור. פרטיה המלאים של השוטרת לא נרשמו בדו"ח. השוטרת לא נרשמה כעדת תביעה בחלק המיועד לרישום עדי התביעה בדו"ח שנמסר לנאשם, וכן לא הובאה כלל לבית המשפט. זאת ועוד, לא הוברר כלל אם השוטרת רשמה מזכר כל שהוא ביחס לאירוע, ולא ניתנה להגנה כל הזדמנות לקבל את גרסתה, כמי שנכחה באירוע, ולא ניתנה לה הזדמנות לחקור אותה בבית המשפט.

כל האמור פגע ביכולתו של הנאשם להתגונן, במיוחד כאשר השאלה היחידה שבמחלוקת היא השאלה האם הרכב היה בתנועה, נושא שהשוטר ממילא לא תאר באופן מספק, ובמיוחד כאשר נטען על ידי השוטר כי השוטרת שירי הזיזה את הרכב ממקום עצירתו לחנייה. טענה זו עומדת בסתירה לטענת ההגנה על פיה השוטר ניגש לנאשם כשרכבו נמצא בחנייה.

אף השוטר כאשר נשאל מדוע לא ציין בדו"ח את פרטי העדה, השיב בהגנותו כי ראוי היה שהדברים ירשמו, "זה לא קרה, לא רשמתי את זה, לא זוכר למה" [עמ' 6 ש' 25].

זאת ועוד, מקום עצירת הרכב כפי שנרשם בדו"ח רחוב ציקלג סמוך לבית מס' 15. בביהמ"ש על בסיס מפה ותמונות שהוצגו על ידי ההגנה [נ/3 ו-נ/4] נוצר ספק באשר לדיוק שבמיקום העצירה שנרשם, שכן הוברר כי התיאור של השוטר אינו תואם את המצב בשטח וייתכן כי מקום העצירה היה צפונה יותר, (בסמוך לתחנת הדלק).

בטופס תחקור חשוד [ת/3] רשם השוטר את תגובת הנאשם במקום, בסעיף 9, "דברי הנהג":

"השקו אותי באופן מכוון, 2 בחורות, שבאופן פלא ירדו מהרכב כשאתה עצרת אותי ואתה לא עצרת אותן, אתה לא ראית אותי נוהג אלה היו עוד אנשים באוטו..."

בביהמ"ש הבהיר הנאשם את הקונטקסט הכללי שבו נאמרו דברים אלו על ידו, כאשר מסר כי במילים "כשאתה עצרת אותי" לא התכוון כלל לעצירת הרכב כמו שביקשה המאשימה ללמוד, אלא התכוון למעצרו/עיכובו לתחנה. הדברים מובנים על רקע המשך המשפט שנרשם: "...ואתה לא עצרת אותן...". במובן זה מסר הנאשם הסבר הגיוני ומתקבל על הדעת לדברים שנרשמו, ולא ניתן למצוא בדברים אלו כל אמרה מפלילה שלו.

ועוד באותו טופס [ת/3], משנשאל הנאשם: "1. מהיכן נהגת ולאן היה בכוונתך להגיע?" השיב: "אילת 8 לאנה פרנק 15 ר"ג".

שוב המאשימה ביקשה לראות בדברים שנרשמו אמרה מפלילה של הנאשם, אשר מודה לכאורה בתשובתו בנהיגה, אולם לאחר שהנאשם נחקר בחקירה נגדית בבית המשפט מצאתי כי גם בנקודה זו נתן הנאשם תשובה והסבר מספק לאופן רישום הדברים כפי שנרשמו מפיו כאשר הסביר כי בתחקורו על ידי השוטר, חילק השוטר את השאלה ל-2, תחילה שאל מהיכן הגיע ואחר כך לאן בכוונתו להמשיך, ומכאן התשובה.

לטענת הנאשם, באופן בו נרשמה תשובתו במשפט אחד, כאילו נאמרו הדברים ברצף, יש כדי להטעות. הדברים הוצאו מהקשרם במיוחד כאשר אין כל היגיון פנימי בדברים, שכן הדרך מרח' אילת בתל אביב לרחוב אנה פרנק ברמת גן, אינה עוברת בשום אופן הגיוני דרך רחוב ציקלג, וברור כי אין מדובר בתיאור הגיוני ומתקבל על הדעת של מסלול נסיעה אחד רציף.

המאשימה, נוכח העדר רישום מפורט על ידי השוטר באשר לתיאור מסלול נסיעת הרכב ו"הנהיגה" ככלל, מבססת את טענתה כי הנאשם נהג ברכב למעשה בעיקר על תגובתו של הנאשם כפי שנרשמה מפיו כאמור בטופס תחקור חשוד [ת/3], כאשר אמר לשוטר: **"אתה לא ראית אותי נוהג"**. התביעה טוענת כי אין מדובר בהכחשה גורפת של האשמה כפי שהיה מצופה במקום מהנאשם, אלא בטענה "מתחכמת" שנועדה להתחמק.

הנאשם בעדותו בביהמ"ש, כפי שהפנה הסנגור המלומד בסיכומיו, נותן הסבר מפורט לדברים שאמר. על פי גרסתו הדברים נאמרו לאחר שהשוטר רשם את "נסיבות המקרה" כפי שצוטטו לעיל, בגב ההזמנה לדין עוד במקום ברחוב ציקלג. הנאשם טוען כי השוטר אמר לו במקום כי הוא ראה אותו נוהג. בהמשך לכך לאחר שבוצעה בדיקת ה"ינשוף" בתחנת המשטרה, נרשם טופס "תחקור החשוד" [ת/3] ושם ניתנה לנאשם הזדמנות על פי הבנתו להתייחס לדברי השוטר שהאשים אותו בכך שהוא ראה אותו נוהג. מכאן דבריו, שנועדו כפי שנאמרו להכחיש באופן ישיר את טענת השוטר כפי שהועלתה בפניו, כאמור.

עד התביעה בהגנותו אישר בחקירתו בביהמ"ש כי סדר רישום המסמכים, היה אכן כמתואר, היינו ההזמנה לדין כולל רישום הנסיבות המיוחדות נרשמו במקום ברחוב ציקלג, וטופס תחקור החשוד [ת/3] נרשם בתחנת המשטרה לאחר בדיקת ה"ינשוף". [עמ' 9 ש' 29].

מחדלי החקירה:

על פי טענת ההגנה, יש לזכות את הנאשם אף בשל מחדלי חקירה של המשטרה, אשר התבטאו באופן בן נרשם הדו"ח, באי גביית עדות עד ההגנה במשטרה, בכך שהשוטר כלל לא רשם את פרטי 2 הבחורות הנוספות "האלמוניות" שישבו ברכב, ועזבו את המקום לאחר שהשוטר עיכב את הנאשם, ובכך שהשוטר השמיט מרשימת עדי התביעה את השוטרת המתנדבת (שירי) שנכחה במקום ואף הזיזה לטענתו את רכב הנאשם לחנייה בסמוך.

בכל חקירה פלילית שמבצעת המשטרה על פי תפקידה וסמכותה על פי חוק, נקודת המוצא היא כי מטרת החקירה המשטרית הינה להגיע לחקר האמת.

בע"פ 1584/04 אלמרינ' נ' מדינת ישראל [פורסם במאגרים] ניתח כבוד השופט רון שפירא בהרחבה את הזכות החוקתית לחקירה משטרית הוגנת:

"לכל חשוד קמה זכות שטענותיו יחקרו כדבעי. זכות זו היא זכות חוקתית המהווה פועל יוצא של

עמוד 4

הזכות למשפט הוגן, שמטרתה להגן על כל אדם, לרבות חשוד, מפני פגיעה בכבודו, בחירותו וקניינו, כמשמעו בהוראות חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. הימנעות מביצוע פעולות חקירה ... מהווה פגיעה בזכות הבסיסית למשפט הוגן ומערערת את אמינות גרסת המאשימה, כאשר לא נחקרת טענת חשוד ... עומדת בפני בית המשפט ההנחה כי קיימת אפשרות שתוצאות החקירה היו תומכות בגרסתו של החשוד".

דברים ברורים נכתבו גם בת"פ (י-ם) 102/99 מ"י נ' אוסאמה סלאם, [פורסם במאגרים]:

"הרשות החוקרת חייבת לבצע את כל פעולות החקירה הנדרשות, זאת לא רק כחלק מחובתה לאתר עבריינים, להשיג כלפיהם ראיות מספיקות לשם העמדתם לדין ולהביא להרשעתם ... חובתה למצות הליכי חקירה כראוי, מהווה גם חלק מזכות הנאשם למשפט תקין והוגן, כאמצעי במטרה הנעלה לחשיפת האמת".

בע"פ 4384/93 אילן מליקר נ' מ"י, [פורסם במאגרים] הובהרה משמעותם של 'מחדלי חקירה':

"יש נסיבות שבהן כרוכה אי עריכת בדיקה או אי רישום הודעה על ידי המשטרה, באובדן ראיה חשובה, ולעתים אף חיונית, הן לתביעה והן להגנה. כאשר 'חסרה' ראיה כאמור לתביעה - נזקף ה'מחדל החקירתי' לחובתה, שעה שנערך מאזן הראיות ונדונה השאלה האם הרימה התביעה את נטל ההוכחה המוטל עליה. ואילו מקום שהעדרה של הראיה 'חסר' להגנה, תוכל זו להצביע על ה'מחדל' כשיקול בדבר קיומה של ה'אפשרות' הנטענת על ידה, הכל בהתאם לנסיבות המיוחדות של העניין הנדון".

בע"פ 5386/05 בילל אלחורטי נ' מ"י, קבע ביהמ"ש העליון [כב' הש' רובינשטיין]:

" ואולם במדינת חוק מתוקנת, כפי שמבקשים אנו להיות, הציפיה היא כי התביעה תפרוש בפני בית-המשפט תשתית ראיתית רחבה, וכי בהדריכם את החוקרים על גורמי התביעה, הפרקליטות או התביעה המשטרית, לדרוש כי ככל הניתן לא תונח אבן רלבנטית שאינה הפוכה. חרף העומס המוטל על גורמי האכיפה אין מקום להתעלמות מכלל זה, והבקרה התביעתית צריכה לכלול אותו, ובמקרים רבים כך אכן קורה".

סיכום: בחינת קיומו של "ספק", ו"סבירותו":

כלל הוכחת האשמה מעבר לכל "ספק סביר" שיתכן והוא הבולט והחשוב מבין כללי המשפט בתחום הפלילי, זכה לעיגון משפטי עם חקיקת החלק המקדמי לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

סעיף 34(א) לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 קובע:

"לא יישא אדם באחריות פלילית לעבירה אלא אם כן היא הוכחה מעבר לספק סביר".

בע"פ 3676/11 חליל עלי נ' מ"י, קבע כב' הש' רובינשטיין:

"יש לזכור, כי בהינתן שתי גרסות עובדתיות הסותרות אחת את רעותה בהליך הפלילי, אל לו לבית המשפט להסתפק בבחינה הסתברותית בדבר הגרסה הנראית לו אמינה יותר... ודוק, קיומן של שתי גרסאות עובדתיות שונות ודאי אינו מצביע לבדו כי יש ספק סביר. ואולם, משהועדפה גרסת המדינה במשפט הפלילי, חובה כי לא יותר ספק סביר בדבר נכונותה של גרסה זו".

ברע"פ 7468/07 מרים לוקשינסקי נ' מ"י, נקבעה הלכה לעניין מהו "תרחיש חלופי" לגרסת המאשימה המקום "ספק סביר":

"תפקידה של הערכאה הדיונית היה לבדוק האם אותם תרחישים הם סבירים עובדתית וככל שקיים תרחיש סביר שכזה - האם קיים ספק סביר בגדרו של אותו תרחיש".

לענין השאלה מהו "ספק סביר" המביא לזיכוי של הנאשם, יפים דברי ביהמ"ש העליון בע"פ 347/88 דמיאניוק נ' מ"י (בעמ' 653), שם נאמר בין היתר כדלקמן:

"ספק לבדו אינו מספיק, אלא רק ספק שיש לו אחיזה בחומר הראיות... מבחן הספק הסביר הוא אפוא מבחן השכל הישר וניסיון החיים".

בע"פ 4682/01 גבריאלי לוי ואח' נ' מ"י, שם נדון מכשיר מדידת מהירות [ממל"ז], נאמר:

"מעל לכל הכרעה של שופטים בשר ודם מרחף ספק, הואיל ומקובל עלינו הכלל כי אין התביעה חייבת להוכיח את אשמתו של נאשם עד כדי בטחון מוחלט ולשלול כל ספק, אפילו הוא תיאורטי בלבד, אלא רק כזה שההסתברות לחפות העולה ממנו היא ממשית". [ההדגשות בקו שלי. א.ה.]

הכוונה - לספק בעל ממשות שסבירותו עומדת במבחן המציאות, ולא בספקולציה חסרת עיגון בהיגיון בשכל הישר ובניסיון החיים.

לאחר שבחנתי את ה"תרחיש" שהעלה הנאשם, מצאתי כי סבירותו עומדת במבחן המציאות, בהיגיון ובשכל הישר, וההסתברות לחפות העולה ממנו היא ממשית.

מבין שתי האפשרויות - האפשרות שהנאשם נהג בשכרות ובין האפשרות כי הנאשם, ישב ברכב בחניון חשוק, בלא שהרכב נסע ממקומו - מקבל אני כגרסה סבירה ואפשרית במקרה זה את גרסת הנאשם, וזאת בהעדר רישום מספק על ידי עד התביעה, לגבי ה"נהיגה" שהיא מיסודות העבירה, מאחר ומדובר בעד תביעה בודד, ומאחר שעדה נוספת שוטרת, לא נכללה כעדת תביעה ולא רשמה דבר, ולאחר שהנאשם הביא תימוכין לגרסתו בעדות עד ההגנה.

אני קובע כי בקבלתי את גרסת הנאשם כגרסה אפשרית, המעוגנת אף בחומר הראיות, יש די כדי לקבוע כי הנאשם עמד בנטל המוטל עליו במקרה זה להעלות ספק בגרסת המאשימה, ספק העולה מעבר ל"ספק סביר".

לאור האמור, אני מזכה את הנאשם מחמת הספק, מהעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

ניתנה היום, א' אייר תשע"ה, 20 אפריל 2015, במעמד הצדדים